

Stanovisko Výboru regiónov „Plán postupu v energetike do roku 2050“

(2012/C 391/04)

VÝBOR REGIÓNOV

- požaduje, aby úloha miestnych a regionálnych orgánov bola patrične uznaná a boli vyčlenené primerané zdroje a kapacity, ako aj vhodné riadiace nástroje, pretože tieto orgány plnia základné úlohy či už priamo ako partneri udržateľných energetických projektov na miestnej úrovni alebo v oblasti plánovania novej infraštruktúry, udeľovania povolení, investovania, verejného obstarávania, výroby a regulovania spotreby energie;
- zdôrazňuje, že prednostne treba podporiť to, aby sa do distribučnej siete začlenila energia z obnoviteľných zdrojov vyprodukovaná na miestnej úrovni z decentralizovaných zdrojov, ako je okrem iných veterná, solárna a vodná energia, geotermálna energia a energia z biomasy tým, že sa zvýši inteligencia prenosovej a distribučnej energetickej siete (*smart grids*) a zabezpečí sa efektívna hospodárska súťaž, ktorej výsledkom bude reálny úžitok pre konečného spotrebiteľa;
- zdôrazňuje, že v záujme toho, aby sa zabezpečila väčšia pružnosť v energetickom systéme, sú potrebné vhodné skladovacie technológie na všetkých úrovniach napätí, ktoré, ako napr. prečerpávacie vodné elektrárne, umožňujú vo veľkom rozsahu skladovať prebytok a neskôr ho spätne pretransformovať na elektrickú energiu. V tejto súvislosti by bolo potrebné vypracovať a zaviesť strategické nástroje na výskum a podporu technológií;
- odporúča posilniť úlohu informačných a komunikačných technológií ako prostriedkov uľahčujúcich zavádzanie inovácie do praxe, šíriacich informácie a poskytujúcich riešenia v oblasti spotreby energie pre strategické odvetvia ako sú *smart cities*, ktorých súčasťou sú politiky týkajúce sa udržateľnej mobility, inteligentnej distribučnej infraštruktúry (*smart grids*) a udržateľného stavebníctva;
- zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné úplné dokončenie vnútorného trhu s energiou do roku 2014, čo by prispelo k zabezpečeniu zásobovania s energiou za prijateľné ceny, odstránenie izolácie jednotlivých členských štátov v oblasti energetiky do roku 2015 a zabezpečenie spravodlivého rozdelenia zdrojov medzi regióny a stabilizovanie a zlepšenie rámcových podmienok pre európske energetické hospodárstvo tak, aby bolo možné znížiť nadmerné náklady spojené s procesom prechodu na iné zdroje energie.

Spravodajca	Ugo CAPPELLACCI (IT/EES), predseda autonómneho regiónu Sardínia
Referenčný dokument	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Plán postupu v energetike do roku 2050
	COM(2011) 885 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

A. Európska stratégia transformácie energetických systémov

1. súhlasí s tým, že je naliehavo nutné definovať dlhodobú európsku stratégiu pre odvetvie energetiky, ktorá by viditeľne prispela k dosiahnutiu cieľa eliminácie emisií uhlíka v Európskej únii do roku 2050. Transformácia energetického systému je zodpovednosťou voči budúcim generáciám, pre Európu však predstavuje aj reálnu príležitosť podporiť rast, rozvoj, zamestnanosť a konkurencieschopnosť a posilniť svoju energetickú nezávislosť.

2. Víta plán postupu v energetike do roku 2050, nazdáva sa však, že nie je dostatočne prepracovaný a jasný, aby odo dnes do roku 2020 usmerňoval členské štáty, miestne a regionálne orgány a investorov pri ich rozhodnutiach súvisiacich s novým energetickým modelom a zaručil dostatočnú istotu plánovania. Zároveň však zdôrazňuje, že teraz musia nasledovať rozhodnutia o konkrétnych opatreniach. Napr. malo by byť možné zväziť zákaz vnútroštátnych dotácií na fosílnu palivá.

3. Konštatuje, že v tomto pláne postupu chýba posúdenie východiskovej situácie, pokiaľ ide o ciele stanovené pre toto desaťročie v energetickej stratégii 2020 a táto skutočnosť by sa mala zohľadniť predtým, než sa stanoví ciele a politický rámec do roku 2030, na čo odkazuje posledný bod záverov tohto plánu. Okrem toho je nutné stanoviť prechodné fázy procesu transformácie na konkurencieschopné hospodárstvo s nízkymi emisiami uhlíka do roku 2030 a do roku 2040 v súlade s cieľmi zníženia emisií stanovenými v *pláne prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo v roku 2050* ⁽¹⁾. Pri prechode po etapách by sa mohli využiť prechodné palivá/energetické zdroje, ktoré by mohli doplniť postupnú transformáciu a zároveň zaisťovať energetickú nezávislosť a bezpečnosť. Umožnilo by to ľahšie dosiahnuť konkrétne výsledky, monitorovať a vyhodnotiť pokrok pri uplatňovaní opatrení.

4. Domnieva sa, že „technologicky neutrálny“ prístup prijatý v dokumente nie je primeraný a mal by sa prehodnotiť a v dlhodobom horizonte uprednostniť prístupy, technológie a palivá, ktoré poskytujú výsledky a ktoré možno udržateľne a bezpečne uplatniť, pričom je potrebné zohľadniť aktuálne

skúsenosti a poznatky o obnoviteľných zdrojoch energie a novátorských technológiách. Okrem toho sa pri udržateľnej transformácii kľúčového energetického systému musí nutne vziať do úvahy, že sa pod vplyvom súčasnej hospodárskej krízy zmenila dostupnosť zdrojov, z čoho vyplývajú možné dôsledky pre životné prostredie a sociálne systémy.

5. Je presvedčený, že vzhľadom na vzájomnú závislosť medzi environmentálnou a sociálnou politikou je v strednodobom a dlhodobom horizonte nutné zabezpečiť pre všetkých spravodlivý prístup k bezpečnej a udržateľnej energii za prijateľnú cenu s čo možno najnižším dosahom na životné prostredie a zabezpečiť pre všetkých prístup k prostriedkom regulovania spotreby v domácnostiach a k prostriedkom miestnej výroby obnoviteľnej energie za prijateľnú cenu.

6. Požaduje zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do procesu definovania politiky, ako je politika eliminácie emisií uhlíka z energetiky v oblasti energetickej účinnosti, regulovania spotreby, produkcie a nových technológií. Ďalej požaduje prepracovanie plánu postupu v súlade s potenciálom a potrebami územných orgánov a pridelenie primeraných prostriedkov, kapacít a riadiacich nástrojov zodpovedajúcich významnej úlohe územných orgánov.

B. Posúdenie územného vplyvu a sociálne dôsledky

7. Upozorňuje, že v rôznych regiónoch budú dôsledky transformácie energetických systémov a úsilie rozličné v závislosti od energetického profilu a dostupnosti zdrojov a že prípadné hospodárske, finančné a administratívne náklady európskych opatrení v oblasti energetiky by sa mali zdôvodniť v podrobnom posúdení vplyvu, v ktorom by sa náležite zohľadnila konkrétna situácia na miestnej a regionálnej úrovni, najmä aspekty izolácie v oblasti energetiky.

8. Súhlasí s tým, že štrukturálna zmena energetických systémov znamená vytvorenie a/alebo modernizáciu infraštruktúry a poukazuje na to, že náklady na túto transformáciu sú v rôznych regiónoch Európy odlišne vysoké, čo by mohlo viesť k oslabeniu sociálnej súdržnosti.

9. Odporúča vytvoriť nástroje na posúdenie účinkov transformácie energetických systémov na miestnej a regionálnej úrovni v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti. Pripomína teda, že je dôležité zvýšiť kvalitu a dosah najbežnejších makroekonomických ukazovateľov používaných na posúdenie efektívnosti politických opatrení, a to ich doplnením

⁽¹⁾ COM(2011) 112 final.

o otázku energetiky z hľadiska udržateľnosti a zároveň o sociálny a environmentálny rozmer, ktorý dokáže vyjadriť zmeny v oblasti sociálnej súdržnosti, prístupu k základným tovarom a službám za prijateľnú cenu, zdravotného stavu, chudoby, vrátane energetickej chudoby, prírodných zdrojov a kvality života vôbec.

C. Úloha miestnych a regionálnych orgánov

10. Je presvedčený, že na dosiahnutie cieľov s celosvetovým dosahom v oblasti energetiky sú nutné iniciatívy uskutočňované na miestnej úrovni. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že územné ciele ako výraz viacúrovňového riadenia transformácie energetickej sústavy sa už preukázali v rôznych situáciách na miestnej a regionálnej úrovni ako účinné.

11. Poukazuje na to, že v novom energetickom systéme je dôležitá cezhraničná solidarita a spolupráca, a teda je nutná koordinácia na európskej úrovni. Je potrebné vyvinúť úsilie na všetkých úrovniach riadenia, ktoré sa nezaobíde bez úzkej spolupráce s miestnymi a regionálnymi orgánmi a ktoré si vyžiada jasne stanovené úlohy a mechanizmy vzájomného pôsobenia.

12. Požaduje, aby úloha miestnych a regionálnych orgánov bola patrične uznaná a boli vyčlenené primerané zdroje a kapacity, ako aj vhodné riadiace nástroje, pretože tieto orgány plnia základné úlohy či už priamo ako partneri udržateľných energetických projektov na miestnej úrovni alebo v oblasti plánovania novej infraštruktúry, udeľovania povolení, investovania, verejného obstarávania, výroby a regulovania spotreby energie. Sociálny dialóg a želané zapojenie sociálnych partnerov do plánu postupu riadenie zmeny sa okrem toho nezaobíde bez schopnosti miestnych a regionálnych orgánov, ktoré preto musia byť nielen jasne uznané, ale aj účinne podporované, zaručiť všeobecnú informovanosť a zohrávať úlohu sprostredkovateľov.

13. Odporúča aj naďalej podporovať aktuálne nasledovania hodné opatrenia a postoje na miestnej úrovni, rozširovať úroveň zapojenia a začlenenia vo všetkých formách spolupráce napríklad v rámci Dohovoru starostov a primátorov alebo iných medziregionálnych, vnútroštátnych a medzinárodných štruktúr, a podporovať jeho úlohu pri podnecovaní zmien, hospodárskom rozvoji územia a vytváraní informačných sietí a spolupráce.

D. Energetická účinnosť, úspory energie a energia z obnoviteľných zdrojov

14. Súhlasí s tým, že je prioritou podporovať úsporu energie s cieľom znížiť dopyt po energii zvyšovaním informovanosti, výchovou a zmenami v správaní občanov, ale aj podporou rozvoja nových technológií umožňujúcich efektívnejšie využívanie zdrojov a vyšší hospodársky rast, vyššiu konkurencieschopnosť a zamestnanosť a podporou systémov vlastnej spotreby energie zo strany členských štátov, s cieľom presadzovať maximálnu racionalitu pri využívaní energie, systém

distribúcie energie a väčšiu mieru zapojenia občanov do rozhodovania o druhu a využití energie. Z hľadiska odlúčenia hospodárskeho rastu od spotreby energie poukazuje na to, že zníženie spotreby v prípade, že vyplýva z vyššej efektívnosti procesov a úspor energie, môže byť chápané ako ukazovateľ rozvoja, a nie hospodárskej recesie a že hospodárstvu môže prinášať zisky.

15. Dôrazne pripomína svoj názor, že je potrebné podporovať energetickú účinnosť ako jedno z rozhodujúcich opatrení na dosiahnutie cieľov stanovených na rok 2050 pre oblasť zníženia emisií. Súhlasí s tým, že je potrebné stanoviť ambicióznejšie opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti a stratégie nákladovo optimálnej politiky a v tejto súvislosti pokladá za zmysluplné vytýčiť na európskej úrovni aj záväzné ciele. Zároveň však poukazuje na to, že je naliehavo potrebné konať v oblastiach, ktoré by okamžite mohli rozhodným spôsobom prispieť k úsporám, ako sú zvýšenie energetickej hospodárnosti budov a udržateľnejšia mobilita.

16. Pri koncipovaní a uplatňovaní naliehavých a potrebných opatrení na energetickú transformáciu sa v každom prípade musí zaručiť súlad jednotlivých opatrení so zreteľom na udržateľnosť. Musí sa najmä posúdiť riziko, že pokrok dosiahnutý v jednej oblasti bude mať negatívne následky na iné oblasti.

17. Je naklonený vytváraniu hodnôt prostredníctvom úspor energie pomocou udržateľných trhových mechanizmov, ako to je uvedené v Pláne energetickej účinnosti na rok 2011 ⁽²⁾.

18. Oceňuje skutočnosť, že nárast energie z obnoviteľných zdrojov je zreteľne prítomný vo všetkých scenároch eliminácie emisií zlučenin uhlíka k roku 2030, a že do roku 2050 by tieto zdroje mali predstavovať hlavný podiel v porovnaní s inými technológiami. Vyjadruje však poľutovanie nad tým, že v žiadnom pláne postupu sa nezohľadňuje riešenie pozostávajúce z kombinácie obnoviteľných zdrojov a energetickej účinnosti na zvýšenie udržateľnosti transformácie smerom k scenáru energetickej sústavy bez fosílnych palív a na dosiahnutie pokroku smerom k eliminácii emisií uhlíka v sektore. Okrem toho ľutuje, že hoci plán postupu uznáva, že je nevyhnutné, aby sa na vykurovanie a chladenie využívala energia z obnoviteľných zdrojov, chýba v ňom hĺbková analýza kľúčovej úlohy, ktorú by tento sektor vzhľadom na svoj výrazný vplyv na celkovú spotrebu energie mal zohrávať pri (i) postupnej eliminácii emisií uhlíka v európskom energetickom systéme do roku 2050, a tým i pri (ii) koncipovaní súčasnej a budúcej energetickej politiky.

19. Poukazuje na pripomienky uvedené v dokumente CdR 7/2011 z 30. júna a 1. júla 2011 na tému „Priority energetickej infraštruktúry na rok 2020 a ďalšie roky“ a na to, že prednostne treba podporiť prenosové energetické sústavy a to, aby sa do distribučnej siete začlenila energia z obnoviteľných zdrojov vyprodukovaná na miestnej úrovni z decentralizovaných zdrojov, ako je okrem iných veterná, solárna a vodná energia, geotermálna energia a energia z biomasy, čím sa zvýši inteligencia prenosovej a distribučnej energetickej siete (*smart grid*) a zabezpečí sa efektívna hospodárska súťaž, ktorej výsledkom bude reálny úžitok pre konečného spotrebiteľa. V záujme toho,

⁽²⁾ COM(2011) 109 final.

aby sa zabezpečila väčšia pružnosť v energetickom systéme, sú potrebné vhodné skladovacie technológie na všetkých úrovniach napätí, ktoré, ako napr. prečerpávacie vodné elektrárne, umožňujú vo veľkom rozsahu skladovať prebytok a neskôr ho späť pretransformovať na elektrickú energiu. V tejto súvislosti by bolo potrebné vypracovať a zaviesť strategické nástroje na výskum a podporu technológií.

E. Konvenčné zdroje energie (plyn, uhlie, ropa), nekonvenčné a jadrové zdroje

20. Súhlasí, že je nutné zabezpečiť väčšiu rozmanitosť zásobovania s cieľom zaručiť energetickú bezpečnosť. Upozorňuje, že je dôležité vypracovať presné usmernenia pre prechodné obdobie, počas ktorého konvenčné zdroje energie (plyn, uhlie, ropa) – vždy vo forme, ktorá je z hľadiska CO₂ najúčinnnejšia a najudržateľnejšia – a s osobitným dôrazom na technológie zachytávania a ukladania CO₂ môžu zohrávať sprievodnú úlohu v procese eliminácie zlúčenín uhlíka z energetického systému dovtedy, kým nebudú vyvinuté technológie, infraštruktúra a správanie nevyhnuté pre zmenu.

21. Vyjadruje znepokojenie nad tým, že v stratégii sa veľký význam pripisuje technológiám, ktoré komerčne ešte nie sú k dispozícii, a odporúča, aby sa na európskej úrovni vykonali štúdie a viedli diskusie o využívaní nekonvenčných zdrojov plynu, ako je bridlicový plyn, a využívaní technológií, pri ktorých existujú zatiaľ neodhadnuté a nekontrolované rizikové faktory, ktoré môžu nadobudnúť cezhraničný rozmer, ako aj o možných krátkodobých a dlhodobých dôsledkoch pre životné prostredie a sociálnu oblasť a vzhľadom na platné právne predpisy a pri zvážení prípadnej nevyhnutnej právnej úpravy ako v prípade bridlicového plynu. Víta teda zámer Komisie podporiť výskum technológií, ktoré by mohli prispieť k dekarbonizácii procesov premeny energie a navrhuje začleniť analýzu životného cyklu ako základný hodnotiaci prvok pri prijímaní rozhodnutí.

22. Mimoriadne kriticky posudzuje príčinné spojenie dekarbonizácie a jadrovej energie prezentované v pláne postupu, ako aj tvrdenie, že „jadrová energia prispieva k zníženiu systémových nákladov a cien elektrickej energie“, hoci sa uznáva, že „náklady na bezpečnosť a náklady na vyradovanie existujúcich elektrární z prevádzky a na likvidáciu odpadu sa pravdepodobne zvýšia“. VR preto odporúča, aby sa venovala osobitná pozornosť dlhodobým scenárom založeným na získavaní energie z netradičných obnoviteľných zdrojov, ako aj skutočnosti, že narastajúce obavy verejnosti v súvislosti s jadrovou bezpečnosťou môžu viesť k zníženiu súkromných investícií do tohto sektora, ktorý si preto bude vyžadovať vyššie príspevky zo štátnej pokladnice vo forme subvencií alebo vyšších cien elektrickej energie, čo by najviac postihlo najchudobnejšie vrstvy obyvateľov.

F. Investície a prístup k finančným zdrojom

23. Nazdáva sa, že stanovenie referenčného rámca pre investície minimálne do roku 2030 môže zvýšiť účinnosť plánu postupu a vytvoriť na trhu istejšie podmienky pre súkromné

aj inštitucionálne subjekty hlavne ak sa bude týkať aj investičných cieľov na úrovni členských štátov, ktoré by zohľadňovali akčné plány miestnych a regionálnych orgánov. Väčšia istota v oblasti investícií by mohla prispieť k dosiahnutiu cieľov 2020, najmä v oblasti energetickej účinnosti a úspor energie, kde je potrebné ešte zvýšiť úsilie. Pre referenčný rámec by bola tiež prospešná aj európska mapa kapacít v odvetví energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov, pomocou ktorej by sa smerovali investície na posilnenie dynamiky rastu a hospodárskych subjektov v týchto odvetviach.

24. Osobitne požaduje, aby sa jasne stanovili zdroje na podporu decentralizovaných zdrojov udržateľnej energie (regulovanie spotreby a výroba obnoviteľnej energie), ktoré prispievajú k efektívnemu využívaniu zdrojov a rozvoju environmentálneho hospodárstva a ekologických pracovných miest na miestnej a regionálnej úrovni. Požaduje tiež, aby bol stanovený ďalší finančný nástroj spravovaný na decentralizovanej úrovni na uľahčenie vykonávania akčných plánov pre udržateľnú energiu (SEAP) a aby boli podporení (hospodársky aj legislatívne) malí decentralizovaní výrobcovia energie z obnoviteľných zdrojov, vrátane miestnych a regionálnych orgánov, aby sa mohli ľahšie začleniť do siete.

25. Odporúča nadviazať na pozitívne výsledky programu „Inteligentná energia pre Európu“, rozšíriť ho a jasne stanoviť spôsoby využívania podstatnej časti finančných prostriedkov, ktoré sú k dispozícii v rámci politiky súdržnosti. Domnieva sa, že je medzi iným dôležité, aby v rámci štrukturálnych fondov boli pridelené finančné prostriedky na uľahčenie spolupráce na miestnej úrovni v oblasti decentralizovaného rozvoja technológií s nízkymi emisiami oxidov uhlíka a vysokou energetickou účinnosťou, a v rámci Európskeho sociálneho fondu prostriedky na vytváranie ľudského kapitálu schopného plánovať, riadiť a poskytovať technickú pomoc tak v oblasti riešení, ako aj technológií a partnerstiev pri ich uplatňovaní.

26. Domnieva sa, že miestne orgány musia aj naďalej mať možnosť využívať zjednodušený prístup k finančným prostriedkom Európskej investičnej banky (EIB) vyčlenených na energiu z udržateľných zdrojov. Prioritu by mali mať projekty spájajúce energetickú účinnosť a energiu z obnoviteľných zdrojov v záujme udržateľného rozvoja územia a mali by sa zjednodušiť postupy a uľahčiť prístup pre menšie samosprávy.

27. Dôrazne poukazuje na to, že opatrenia členských štátov týkajúce sa účinného financovania energetickej infraštruktúry nepostačujú, a preto navrhuje, aby sa projektom v odvetví energetickej poskytovala väčšia finančná podpora, najmä s cieľom rozšíriť využívanie obnoviteľných zdrojov energie, aj pokiaľ ide o vykurovanie a chladenie budov.

28. Navrhuje zaviesť stratégiu podpory vytvárania regionálnych zoskupení a partnerstiev, ako aj spolupráce už existujúcich, ktoré sa už na niektorých územiach osvedčili ako hodnotné nástroje rozvoja ekologických trhov s energiou a energetickej účinnosti, mobilizácie investícií a vytvárania odbornosti a pracovných miest.

G. Výskum, inovácie a uplatňovanie

29. Súhlasí s tým, že je potrebné podporiť výrazné úsilie na európskej úrovni v oblasti inovácie a výskumu, pretože je presvedčený, že rozvoj účinnejších a menej drahých inovatívnych technológií môže prispieť k zvýšeniu istoty v tejto oblasti a pritiahnúť kapitál, a to aj rozvážnym pridelovaním prostriedkov v rámci nového programu Horizont 2020.

30. Osobitne zdôrazňuje potrebu súladu medzi novým výskumným programom Horizont 2020 a plánom postupu v energetike do roku 2050 z hľadiska cieľov a priorit.

31. Zastáva názor, že by sa mali viac podporovať inovácie a výskum, pokiaľ ide o výrobu energie v malom rozsahu, ako napr. v prípade vodnej energie z menších vodných tokov, veternej energie pre individuálne domácnosti alebo niekoľko domácností, lokalizovanej solárnej energie alebo – ak sú dispozícií – výrobe tepla z horúcich žriediel.

32. Chcel by povzbudiť ďalší výskum a rozvoj v oblasti morskej energie (energia z vln a prílivov), ktorý v sebe skrýva nesmierny potenciál, pokiaľ ide o bezpečné, spoľahlivé a udržateľné dodávky energie.

33. Navrhuje zaviesť opakovateľné mechanizmy na základe osvedčených postupov uplatňovaných v rôznych regiónoch na podporu vytvárania inovačných zoskupení, inovačných územných platforiem pre energiu alebo iných foriem partnerstva verejného a súkromného sektora medzi územnými orgánmi, akademickou obcou a priemyslom. Takéto formy partnerstva by mohli byť významnými nástrojmi regionálneho rozvoja a miestneho hospodárstva a boli by zárukou lepšej prispôbitelnosti, dostupnosti a hospodárnosti inovácií a technológií na miestnej úrovni.

34. Domnieva sa, že plán postupu v energetike výrazne ovplyvní poľnohospodársku politiku a politiku v oblasti lesného

hospodárstva, a preto bude nevyhnutné podporiť výskum, ktorý týmto odvetviam umožní prispôbiť sa a vyvíjať sa na udržateľnejšom základe.

35. Odporúča posilniť úlohu informačných a komunikačných technológií ako prostriedkov uľahčujúcich zavádzanie inovácie do praxe, šíriacich informácie a poskytujúcich riešenia v oblasti spotreby energie pre strategické odvetvia ako sú *smart cities*, ktorých súčasťou sú politiky týkajúce sa udržateľnej mobility, inteligentnej distribučnej infraštruktúry (*smart grids*) a udržateľného stavebníctva.

36. Navrhuje, aby sa zdôraznil význam výskumu a odbornej prípravy kvalifikovaných pracovníkov, najmä zo strany členských štátov, aby mohli neskôr využiť kvalifikované zdroje a vhodné študijné programy na vývoj účinných technológií budúcnosti, zavádzanie inovácií a uskutočňovanie strategických plánov.

H. Vnútrotný a svetový trh

37. Zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné úplné dokončenie vnútorného trhu s energiou do roku 2014, čo by prispelo k zabezpečeniu zásobovania s energiou za prijateľné ceny, odstránenie izolácie jednotlivých členských štátov v oblasti energetiky do roku 2015 a zabezpečenie spravodlivého rozdelenia zdrojov medzi regióny a stabilizovanie a zlepšenie rámcových podmienok pre európske energetické hospodárstvo tak, aby bolo možné znížiť nadmerné náklady spojené s procesom prechodu na iné zdroje energie.

38. Odporúča ďalej rozvíjať systém obchodovania s emisnými kvótami a zásadne zmeniť a postup pridelovania bezplatných kvót, ktorý vo svojej súčasnej podobe marí regulačné úsilie ETS, keďže udržiava ceny certifikátov na príliš nízkej úrovni. Pritom sa musí zohľadniť situácia priemyselných podnikov pôsobiacich na medzinárodných trhoch, ktorých konkurencioschopnosť by mohla byť ovplyvnená presunom emisií uhlíka (*carbon leakage*) do tretích krajín.

V Bruseli 10. októbra 2012

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO